

سال قبل طرح قانونی به جهت این کار تدوین و در تحت مطالعه گذاشته شده بود. (ذکر کرد)

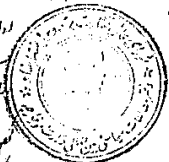
حاشیه:

مطابق سواد واصله است. امضاء و سجع مهر.

وزارت مالیه

اداره کل
سواد بایگاری ۱۹۱۶
مورخه
سر

اداره کل مالیه
خبریه
در تاریخ ۱۳۳۶
موضوع
سود بایگاری ۱۹۱۶
مورخه
سر

www.tabarestan.info
تبرستان

شماره سند: ۱۳۳

فرستنده: وزارت مالیه

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: گمرک آستارا و دخالت نظامیان روس

تاریخ: ۳۰ میزان (۶ محرم) ۱۳۳۶

نمره: ۲۰۵۰۹

وزارت جلیله امور خارجه

در باب سوء اقدامات نظامیان روس در سرحد آستارا از اداره مرکزی گمرکات بر حسب تلگراف رئیس گمرک آستارا مرسله ای [جدیداً به وزارت مالیه رسیده که سوادش بر حسب لزوم تلوا ارسال می شود. اگر در جلوگیری از این گونه اقدامات یک توجه جدی به عمل نیاید و یک قرار قاطعی داده نشود هیچ استبعاد ندارد از اینکه در آتیه در نقاطی که نظامیان روس توقف دارند بالاخره یک غائله روی دهد که اسباب زحمت کلی برای هیئت دولت فراهم گردد. متمنی است توجه مخصوصی در این مورد مبذول و نتیجه را مرقوم فرمایند. امضا سجع مهر: وزارت مالیه

حاشیه:

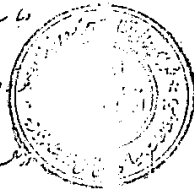
- اداره تحریرات روس اقدام نمایند به سفارت بنویسید.

تاریخ: ۳ محرم ۱۳۳۶

وزارت مالیه
دائرة امور خارجه
تاریخ: ۳۰ محرم ۱۳۳۶

دائرة امور خارجه

درباب سوء اقدامات نظامیان روس در سرحد آستارا از اداره مرکزی گمرکات بر حسب تلگراف رئیس گمرک آستارا مرسله ای [جدیداً به وزارت مالیه رسیده که سوادش بر حسب لزوم تلوا ارسال می شود. اگر در جلوگیری از این گونه اقدامات یک توجه جدی به عمل نیاید و یک قرار قاطعی داده نشود هیچ استبعاد ندارد از اینکه در آتیه در نقاطی که نظامیان روس توقف دارند بالاخره یک غائله روی دهد که اسباب زحمت کلی برای هیئت دولت فراهم گردد. متمنی است توجه مخصوصی در این مورد مبذول و نتیجه را مرقوم فرمایند. امضا سجع مهر: وزارت مالیه

دفاعیه

شماره سند: ۱۳۴

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: سفارت روس

موضوع: گمرک آستارا و دخالت نظامیان روس

تاریخ: ۲۶ محرم ۱۳۳۶

نمره: ۵۵۹/۲۶۱

به سفارت روس

وزارت خارجه در تعقیب یادداشت خود مورخه ۳۰ ذیقعدہ گذشته نمره ۱۱۸۸۱/۴۳۲۲ راجع به اقدامات نظامیان روس و توقیف مال التجاره در گمرکخانه‌های ایران خاطر محترم اولیای آن سفارت سنیه را قرین استحضار می‌دارد که به موجب اطلاعات واصله از آستارا در تاریخ ۱۳ اکتبر سه ساعت قبل از ظهر در موقعی که قایق بارداری از روسیه وارد و می‌خواست است خود را به پل گمرک ایران برساند یک عده از نظامیان روس که در بارکاس مستعلق به اشکیوف نشستہ بودند نزدیک شده و قایق مزبور را توقیف می‌کنند. روز بعد طرف ظهر نیز به همین ترتیب قایق دیگر را توقیف می‌نمایند و همچنین در ۳ ماه اوت هشت فقره کلی که صفر علی نام از طرف دهانه رودخانه وارد کرده بود و قراول کشیک گمرک ایران آنها را ضبط و در صدد حمل به گمرکخانه بوده است، چند نفر قزاق روس کلیها را با حملها توقیف و به مرکز خود می‌برند. اقدامات رئیس گمرک نزد فرمانده حمل مؤثر نشده و کلیها را به گمرک روس برده‌اند که به فروش برسانند. چون تکرار این گونه حرکات و رفتار نظامیان موجب اختلال امور گمرکی و کسر عایدات دولت گردیده، به علاوه ممکن است مولد اتفاقات اسفناک ناگوار گردد. باکمال احترام خواهشمند است به صدور اوامر مؤکده مؤثره از این رفتار خلاف قاعده نظامیان روس جلوگیری شده و مقرر فرمایند هرچه زودتر اموال مال التجارهای [مال التجارهای] توقیفی را از

نظامیان مسترد و به اداره گمرک آستارا تحویل دهند و بعدها نیز از اقدام به این قبیل اعمال حق - شکنانه جداً جلوگیری فرمایند. نتیجۀ اقدامات حسنه را سریعاً مترصد است. امضا: نصیرالدوله^۱

نوع مسوده: <u>گزارش</u>	موضوع مسوده: _____	شعبه: _____	پاک‌اویس کننده: _____
وزارت امور خارجه			
اداره: _____			
تاریخ: <u>۱۳۳۳</u>			

نمره عمومی: <u>۳۷۸</u>	نمره خصوصی: <u>۳۷۸</u>
کارتن: <u>۳۷</u>	دوسه: <u>۲۷</u>

شماره سند: ۱۳۷

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: وزارت داخله

موضوع: دریافت مالیات از اتباع روس در اردبیل

تاریخ: ۲۶ محرم ۱۳۳۶

نمره: ۳۴۸/۱۹۳

به وزارت جلیله داخله

مرفومه محترمه مورخه ۱۹ شهر محرم نمره ۶۰۱۷ محتوی سواد تلگراف حکومت اردبیل راجع به اقدام مستقیم نظامیان در تنظیف شهر زیب و وصول داد. به کارگزاری اردبیل تلگراف شد که به توسط قونسولگری از اقدامات مستقیم آنها در این باب جلوگیری نماید و ضمناً خاطر نشان کند که مالیاتهای نواقل و مستغلات و غیره را که عایدات دولت و مقداری از آن تخصیص تنظیفات شهرها گردیده است مقرر دارند اتباع روسی بپردازند تا بلدیة نیز با داشتن سرمایه مشغول به تنظیف شهر گردد. ولی این نکته را نیز اولیای محترم آن وزارت جلیله تصدیق می فرمایند که تنظیف شهرها یکی از مسائل عمده و اولیه است که نمی توان مسکوت عنه گذارد و البته باین اظهارات هم هرگاه اقدام جدی در اصلاح امر نشود قانع نخواهند شد. بنابراین خواهشمند است از طرف آن وزارت جلیله بامواقع لازم مذاکره و درباب تنظیف شهر که از خصایص بلدیة است امر و دستورالعمل لازم صادر فرمایند که از پاره [ای] محظورات جلوگیری شود. امضا: نصیرالدوله^۱

حاشیه:

۲۳ محرم

۴۳

لایحه کارگزاری اردبیل

موضوع: دریافت مالیات از اتباع روس در اردبیل

بابت دریافت مالیات از اتباع روس در اردبیل، با توجه به اینکه این شهر در منطقه ای است که جمعیت آن زیاد است و در نتیجه دریافت مالیات از آنها می تواند به دولت کمک کند. لذا خواهشمند است دستور فرمایید تا اقدامات لازم در این زمینه صورت گیرد.

شهر اردبیل، وزارت اقتصاد و معادن، دفتر معین، تاریخ: ۱۳۳۳

نصیرالدوله

شماره سند: ۱۳۹

فرستنده: کارگزاری رشت

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: مداخلات روسها در رشت (سواد گزارش)

تاریخ: ۱۰ صفر ۱۳۳۶

نمره: ۱۶۸

وزارت امور خارجه

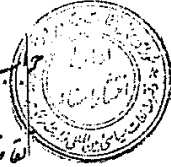
اداره دائره

مورخه ۱۰ صفر ۱۳۳۶

نمره ۱۶۸

ص...

از رشت

مهم است
مرحمت نشد و فراموش گردید
رفع ید کارگزاری را
جداً تقاضا
می کند مستدعی است
به فوریت با سفارت روس
مذاکره و تکلیف قطعی را
معین فرمایند که
تولید اشکال نشود.
۲ قوس نمره ۲۰۹۸ مهدی فرخ

رامعین فرمایند در ترمیم
۲ قوس نمره ۲۰۹۸ مهدی فرخ

وزارت امور خارجه
۱۱ صفر ۱۳۳۶
مهم است
مرحمت نشد و فراموش گردید
رفع ید کارگزاری را
جداً تقاضا
می کند مستدعی است
به فوریت با سفارت روس
مذاکره و تکلیف قطعی را
معین فرمایند که
تولید اشکال نشود.
۲ قوس نمره ۲۰۹۸ مهدی فرخ

از رشت

جواب نمره ۲۰۶۷ مرحمت نشد قونسولگری مجدداً رفع ید کارگزاری را جدماً تقاضا می کند مستدعی است به فوریت با سفارت روس مذاکره و تکلیف قطعی را معین فرمایند که تولید اشکال نشود. ۲ قوس نمره ۲۰۹۸ مهدی فرخ

حاشیه: فوری است. اداره تحریرات روس راجع به بندر پیره بازار است. به سفارت بگویند به قونسول تلگراف کنند مداخله بی جهت در این امر نکنند و بگذارند این عمل تمام شود. ۱۱ صفر ۳۶ نصیرالدوله

شماره سند: ۱۴۰

فرستنده: کارگزاری رشت

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: مداخلات روسها در رشت (سواد گزارش)

تاریخ: ۱۲ صفر ۱۳۳۶

نمره: ۱۹۹

از رشت

جواب نمرات ۲۰۶۷/۲۰۹۸/۲۱۰۷ نرسید. قونسول در بندر مأمور گذاشته، ولی با شدت فشاری که به کارگزاری وارد کرده‌اند تا حال از دست نداده‌ام. امروز قونسولگری توسط سیدعباس به سفارت تلگراف کرده مستدعی است فوری با سفارت مذاکره و به قونسولگری تلگراف مساعد صادر فرمایند که اگر تلگراف برعلیه صادر شود جبراً از تصرف کارگزاری خارج خواهند کرد و از دولت توهین خواهد شد. منتظر جواب فوری است. ۴ قوس، نمره ۲۱۱۹، مهدی فروغ

حاشیه: اداره تحریرات روس با سفارت مذاکره و اصل مداخله غیرحقه سیدعباس را خاطر نشان نمایید. بی جهت قونسول رشت این طور سختی نکند و تلگرافی در این خصوص صادر نماید.

۱۲ صفر ۳۶

وزارت امور خارجه

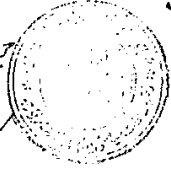
اداره دائره

مورخه ۱۳ صفر ۱۳۳۶

نمره ۱۹۹

ضمیمه

از رشت

جواب نمرات ۲۰۶۷، ۲۰۹۸، ۲۱۰۷ نرسید قونسول در بندر مأمور گذاشته، ولی با شدت فشاری که به کارگزاری وارد کرده‌اند تا حال از دست نداده‌ام. امروز قونسولگری توسط سیدعباس به سفارت تلگراف کرده مستدعی است فوری با سفارت مذاکره و به قونسولگری تلگراف مساعد صادر فرمایند که اگر تلگراف برعلیه صادر شود جبراً از تصرف کارگزاری خارج خواهند کرد و از دولت توهین خواهد شد. منتظر جواب فوری است.

۴ قوس ۲۱۱۹ مهدی فروغ

Handwritten notes and signatures at the bottom left of the page.

شماره سند: ۱۴۲

فرستنده: کارگزاری گیلان

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: صورت مخارج تخلیه بندر پیر بازار از مأمورین قونسولگری روس

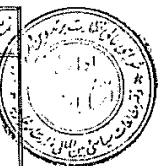
تاریخ: —

نمره: —

صورت مخارج خارج کردن بندر پیر بازار از تصرف کسان میرعباس و مأمورین قونسولگری روس توسط کارگزاری مهمام خارجه گیلان

نمره ردیف	اسم گیرنده	از	الی	کلیه مبلغ پرداخته شده		ملاحظات
				فران	دینار	
۱	کاس آقاده رشکچی	از دهم سفر ۱۳۴۶		۷۰		۱) برای اعزام شش نفر قزاق که از مداخله قزاق روس و غلاباشی قونسولگری روس جلوگیری نمایند. ۲) فوق‌العاده شش نفر قزاق یک روزه از قرار هر نفری دوربال ۳) فوق‌العاده شش نفر قزاق و آژان سواره برای جلوگیری از مداخله مأمورین قونسولگری روس از قرار هسرو نفری روزی هفت هزار و پانصد دینار
۲	حسن بیگ تالیب قزاق	" " "		۱۵		۴) مخارج نهار رئیس اجرا و صاحب مستحب قزاق و آژان و کمیابرای بندر پیر بازار سه روزه.
۳	" "	" " ۱۱	۱۲ سفر ۱۳۴۶	۲۵۰		۵) قیمت مخابرات تلفونی از قرار هر دفعه دو ریال.
۴	عبدالله خان رئیس اجبرای کارگزاری	" " ۱۰	" " ۱۳	۱۸۰		مصارف فوق توسط عبدالله خان رئیس اجبرای کارگزاری گیلان به استحضار این بنده شده است. امضای سجع مهر: کارگزار خارجه گیلان
۵	تلفون خانه	" " ۱۰	" " ۱۳	۲۲	۵۰۰	
			جمع کل	۷۳۷	۵۰۰	

صورت مخارج تخلیه بندر پیر بازار از تصرف کسان میرعباس و مأمورین قونسولگری روس

شرح	مبلغ پرداخته شده		از	الی	اسم گیرنده	نمره ردیف
	فران	دینار				
۱) با صرف شش نفر قزاق در تخلیه بندر پیر بازار	۷۰				کاس آقاده رشکچی	۱
۲) فوق‌العاده شش نفر قزاق یک روزه	۱۵				حسن بیگ تالیب قزاق	۲
۳) فوق‌العاده شش نفر قزاق و آژان سواره	۲۵۰				" "	۳
۴) مخارج نهار رئیس اجرا و صاحب مستحب قزاق و آژان و کمیابرای بندر پیر بازار سه روزه	۱۸۰				عبدالله خان رئیس اجبرای کارگزاری	۴
۵) قیمت مخابرات تلفونی از قرار هر دفعه دو ریال	۲۲	۵۰۰			تلفون خانه	۵
	۷۳۷	۵۰۰			جمع کل	

شماره سند: ۱۴۳

فرستنده: کارگزاری انزلی

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: مراجعت روسها از ایران و غارت انزلی

تاریخ: ۴ ربیع الاولی ۱۳۳۶

نمره: ۱۱۴۱

مقام منبع وزارت جلیله امور خارجه

چند روز است وارد انزلی شده، مشغول انجام امورات مرجوعه هستم برای مزید اطلاع آن وزارت جلیله عرض می‌کنم در ملاقات اولیه با ویس قونسول روس و رئیس اداره لیانازف در ضمن صحبت مشارالیه اظهار داشتند عملاً قشون روس مقیم ایران به طرف روسیه مراجعت خواهند کرد. محتمل است در هنگام عبور باز اموال مردم را غارت کنند. خوب است به وزارت متبوعه خود اطلاع بدهید که با سفارت دولت بهیه مذاکره کرده ترتیبی بدهند که در آن موقع پستهای مختلفه از قزاق روس در راهها تا انزلی گذاشته شود که از این پیشآمدهای ناگوار جلوگیری نمایند و اهالی بین‌راه و انزلی دچار زحمت نشوند. مخصوصاً رئیس اداره لیانازوف خیلی از این خیال مشوش بود. راپورتاً عرض شد! منوچهر

حاشیه:

- اداره تحریرات روس همین‌طور اقدام نمایند که در موقع عبور قشون جلوگیری از غارت و شرارت نظامیان شده باشد. ۱۲ ربیع الاول ۳۶.
- به همدان و قزوین اطلاع دهید مذاکره کنند. به سفارت هم بنویسید.

۱. بایگانی اسناد وزارت امور خارجه، سال ۱۳۳۶ ه. ق، کارتن ۳۷، دوسیه ۵۴.
 ۲. در مورد پاسخ این مراسم، رجوع شود به سند شماره ۱۵۷.

وزارت امور خارجه

شماره: ۱۱۴۱

تاریخ: ۴ ربیع الاولی ۱۳۳۶

مقام منبع وزارت جلیله امور خارجه

چند روز است وارد انزلی شده مشغول انجام امورات مرجوعه هستم. برای مزید اطلاع اطلاع وزارت جلیله عرض می‌کنم در ملاقات اولیه با ویس قونسول روس و رئیس اداره لیانازف در ضمن صحبت مشارالیه اظهار داشتند عملاً قشون روس مقیم ایران به طرف روسیه مراجعت خواهند کرد. محتمل است در هنگام عبور باز اموال مردم را غارت کنند. خوب است به وزارت متبوعه خود اطلاع بدهید که در آن موقع پستهای مختلفه از قزاق روس در راهها تا انزلی گذاشته شود که از این پیشآمدهای ناگوار جلوگیری نمایند و اهالی بین‌راه و انزلی دچار زحمت نشوند. مخصوصاً رئیس اداره لیانازوف خیلی از این خیال مشوش بود. راپورتاً عرض شد! منوچهر

مقام مقصد وزارت جلیله امور خارجه
 به همدان و قزوین اطلاع دهید مذاکره کنند. به سفارت هم بنویسید.
 در مورد پاسخ این مراسم، رجوع شود به سند شماره ۱۵۷.

شماره سند: ۱۴۴

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: هیئت دولت

موضوع: ورود اتباع روس به خاک ایران

تاریخ: ۸ ربیع الاول ۱۳۳۶

نمره: ۱۵۶۰/۷۵۸

مقام منبع هیئت محترم وزراء عظام دامت شوکتهم

از چندی قبل به این طرف روسها در خاک استرآباد مشغول اقداماتی شده، جمعی از مالاکانهای اتباع خود را به حدود داخلی استرآباد و سواحل بحر خزر سکنی داده به زراعت و فلاحات و اداشته‌اند. اگرچه کراً به مأمورین سواحل بحر خزر تعلیمات داده شده است که اتباع خارجه بدون تذکره وارد خاک ایران نمی‌توانند بشوند و عهدا دولت ایران بایستی آنها را توقیف و به نزدیک‌ترین مأمورین روسیه تسلیم نماید. ولی این اخطار وزارت خارجه سودمند واقع نشده، در این اواخر به موجب راپرت مأمور بندر جز عده [ای] از مالاکانها در قره‌سوی خاک ایران مسکن نموده و بدون اینکه اجاره یا استجاره [ای] در باب اراضی آنجا به عمل آمده باشد مشغول زراعت و فلاحات شده‌اند. راپرت کارگزار بندر جز و سواد راپرت سابق کارگزاری مزبور به انضمام سواد اجاره نامه میانکاله و سر تک در زمان وزارت مالیه آقای یمین‌الملک به خوشتاریا داده شده و در ذیل نمره ۸۹۹/۴۴۵ مورخه ۱۱ صفر از نظر محترم هیئت وزرای عظام گذرانیده است. مجدداً برای جلب توجه و استحضار خاطر محترم اولیای امور ارسال داشته مستدعی است از هر تصمیمی که در مسئله اجاره سر تک و میانکاله و مهاجرت مالاکانهای روسیه به خاک ایران اتخاذ خواهند فرمود وزارت امور خارجه را مستحضر فرمایند که بر طبق آن اقدام شود.

امضاء: نصیرالدوله^۱ سجع مهر: وزارت جلیله امور خارجه

حاشیه:

- هیئت دولت سواد یک فقره اجازه پنجاه ساله میان کاله استرآباد است که آقای حاجی یمین‌الملک وزیر مالیه وقت به مسیو خوشتاریا داد و در دفتر اسناد وزارت خارجه که در زمان وزارت خارجه شاهزاده صارم‌الدوله و معاونت آقای منشورالملک در تحت ثبت و نمره رسمی آمده است.

۴۶
۱۱۴
۷ ذی القعدة

مکتوبات
شماره ۵۶۰
تاریخ ۱۱۴
۷ ذی القعدة

بسم الله الرحمن الرحيم
در خصوص تحویل اسلحه و مهمات موجود در قونسولگری آلمان به دولت ایران (تلگراف)
تاریخ: ۸ جدی ۱۳۳۶ (۱۴ ربیع الاول ۱۳۳۶)
نمره: ۱۶

شماره سند: ۱۴۵

فرستنده: کارگزاری آذربایجان

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: تحویل سلاح و مهمات موجود در قونسولگری آلمان به دولت ایران (تلگراف)

تاریخ: ۸ جدی ۱۳۳۶ (۱۴ ربیع الاول ۱۳۳۶)

نمره: ۱۶

در قونسولخانه آلمان چهار عراده توپ کوهستانی و چهار عراده مترالیوز باسونسیون کافی و قدری تفنگ و فشنگ موجود است. مدتی بود با قونسول در مذاکره بودیم که مهمات مزبوره را تحویل بگیریم و کمال مساعدت به خرج داده حتی شرحی هم نوشته بود که از تفلیس اجازه خواسته و تسلیم خواهد کرد. امروز مجدداً فرستادم که تحویل بگیریم جواب داده است که حالا راه تهران باز شده لازم است به تهران عرض نمایید که با سفارت آلمان مذاکره و از آنجا امر لازم صادر نمایند که این مهمات تحویل شود. مکرم الملک! سجع مهر: تلگرافخانه مبارکه تهران

حاشیه:

- اداره دول غیر همجوار این تلگراف را به سفارت آلمان ارائه داده و تقاضا نماید که تلگراف نمایند، اسلحه و مهمات را تحویل کارگزاران محلی آذربایجان داده قبض دریافت دارند.

شماره سند: ۱۴۶		فرستنده: وزارت امور خارجه		گیرنده: کارگزاری انزلی	
موضوع: تجاوزات نظامیان روس در انزلی		تاریخ: ۱۵ ربیع الاول ۱۳۳۶		نمره: ۶۴۳۷/۳۲۸۷	

شماره ۱۶

اداره تلگرافی دولت علیه ایران

شماره ۱۳۳۶

از سر	نمره قبض	عدد کلمات	توضیحات	تاریخ و رسول	اسم گیرنده
به ۵	نمره تلگراف		کلمه در	۸ شهریور	صبر

این سند در تاریخ ۱۵ ربیع الاول ۱۳۳۶ در تهران صادر گردید و در تاریخ ۸ شهریور ۱۳۳۶ در انزلی رسید. این سند در مورد تجاوزات نظامیان روس در انزلی صادر شده است. در این سند به این امر اشاره شده است که در تاریخ ۱۵ ربیع الاول ۱۳۳۶ در تهران از سوی وزارت امور خارجه اطلاعیه‌ای صادر شد که در آن به این امر اشاره شده است. این اطلاعیه در تاریخ ۸ شهریور ۱۳۳۶ در انزلی رسید. این سند در مورد تجاوزات نظامیان روس در انزلی صادر شده است.

این سند در تاریخ ۱۵ ربیع الاول ۱۳۳۶ در تهران صادر گردید و در تاریخ ۸ شهریور ۱۳۳۶ در انزلی رسید. این سند در مورد تجاوزات نظامیان روس در انزلی صادر شده است. در این سند به این امر اشاره شده است که در تاریخ ۱۵ ربیع الاول ۱۳۳۶ در تهران از سوی وزارت امور خارجه اطلاعیه‌ای صادر شد که در آن به این امر اشاره شده است. این اطلاعیه در تاریخ ۸ شهریور ۱۳۳۶ در انزلی رسید. این سند در مورد تجاوزات نظامیان روس در انزلی صادر شده است.

به کارگزاری انزلی

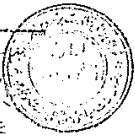
راپرت نمره ۱۱۴۱ مورخه ۴ شهر ربیع الاول مشعر به مذاکراتی که با ویسقونسولگری و رئیس اداره لیانازوفها در باب احتمال اغتشاش هنگام مراجعت نظامیان روس جریان یافته است واصل گردید. چندی قبل به وزارت خارجه اطلاع رسید که هفتصد نفر نظامیان روس به قزوین می‌آیند. پس از تحقیقات از سفارت روس اظهار داشتند که این عده برای استقرار پست از انزلی تا قزوین است که جلوگیری از شرارت‌های نظامیان بنمایند. از طرف وزارت جلیله جنگ هم عده‌ای [استعداد هستند از برای مخالفت از این قبیل وقایع و محافظت مردم اعزام شده است. به این ترتیب امید است اتفاقات سوئی رخ ندهد. امضاء: نصیرالدوله^۱

حاشیه:

۱۵- ربیع الاول

۱. بایگانی اسناد وزارت امور خارجه، سال ۱۳۳۶ ه. ق، کارتن ۳۷، دوسیه ۵۴

نوع سوده	کرب
موضوع سوده	
تاریخ	۱۳۳۴ ربيع الاول ۲۴
محل	وزارت امور خارجه
شماره	۱۳۳۴
موضوع	۱۳۳۴
تاریخ	۱۳۳۴
محل	۱۳۳۴

مجلس وزراء كبري
 لدرگرا اردو ميگردد چنانچه در قرون بين و ميتر استند بر سر گرايه و قلم ميگويند
 اقدامات شايسته مراهبت گونده در جهت زمينه قوت دوزخ گرايه در جهت زمينه قوت
 كنج خارجه دست فرمايد با رقم دار ملكه و شرف بروت استند ديزه در امر فرزند
 با قوت خا سوكر گرايه كرامت ايزد با همه قوتون در بين و در زمانه سوتو فرزند استند در زمانه
 دار فرزند گرايه سجا روزگار هر روز در چه صورتان هم فتره همرايه استند با هم فتره قوتون
 و همرايه قوتون و قوتون با همرايه قوتون قوتون در زمانه سوتو فرزند استند در زمانه
 همرايه قوتون و قوتون در زمانه سوتو فرزند استند در زمانه سوتو فرزند استند در زمانه
 اين شماره در اخبار نشان هم در روزنامه مراهبت گرايه قوتون با همرايه قوتون

Handwritten notes and signatures in Persian script, including a signature at the bottom left of the page.

- سواد تلگراف ياراپورتی که در این قسم غارتها و شرارتها می رسد لازم است برای جنرال قونسول نیز بفرستید. اولاً بهتر مطلب را مسبوق می شود ثانياً این راپورتها جمع می شود و در موقع اسنادی است که می تواند عنداقتضا ارائه دهد. من بعد البته سواد بفرستید و به خلاصه مطلب اكتفا نکنید. ۲۴ ربيع الاول ۳۶.

www.tabarestan.info
 تبرستان

شماره سند: ۱۴۹

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: قونسولگری تفلیس

موضوع: سوء رفتار نظامیان روس در آستارا

تاریخ: ۲۶ ربیع الاول ۱۳۳۶

نمره: ۱۹۴۸/۳۴۹۰

به جنرال قونسولگری تفلیس

کارگزار اردبیل تلگراف می‌کند که به طوری که رئیس گمرگ کلوز به شهر آمده و شکایت می‌کند چهار بار یونجه که به طرف سرحد می‌برده‌اند از سوار گمرک توقیف می‌کند. بعد معلوم می‌شود متعلق به قشون روس است. از توقیف خارج می‌کند. بلافاصله پودانچی روسها با پنج نفر سالدات به اداره گمرک رفته، رئیس گمرک را کتک زده و سر او را شکسته و از او سوار گمرک را می‌خواهند. مشارالیه هم فراراً به اردبیل آمده است.

رفتار مأمورین سرحدی روس نسبت به ادارات گمرکی ایران چنانکه کراراً خاطر نشان نموده است خیلی بی‌رویه و خشونت‌آمیز است و با این ترتیب وضع ادارات گمرکی سخت در تهدید است. لازم است فوراً مذاکره و اقدام فرموده، مرتکبین این وقایع را تنبیه و مجازات نموده، قراری بگذارید که بعدها مأمورین سرحدی روس از وظایف خود خارج نشده، تولید مشکلاتی ننمایند و ترضیه خاطر رئیس گمرک کلوز را نیز به عمل آورند. نتیجه را مطلع نمایید.

امضاء: نصیرالدوله

آقای معاون کل اضافه فرموده‌اند (سواد تلگراف هم برای اینکه ضبط و دوسیه شده که در

موقع ارائه اسنادی حاضر باشد لفاً فرستاده شد.) نصیرالدوله

امضاء: نصیرالدوله^۱.

حاشیه:

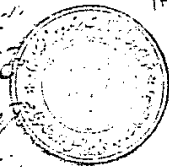
- ۲۳ ربیع الاول

- سواد تلگراف کارگزار اردبیل را ضمیمه نمایید.

وزارت مالیه

اداره امور مالیات
سواد گریه اداره امور مالیات
مورخه ۲۱ صبر ۱۳۹۹
نمبر ۳۳۴۵۰

بسم الله الرحمن الرحیم
بموجب این سند که در تاریخ ۱۳۳۶ در طرف روسیه صادر گردید و در تاریخ ۲۸ ربیع الاولی ۱۳۳۶ در طرف ایران
مراجعت نظامیان روس از ایران
موضوع: مراجعت نظامیان روس از ایران
تاریخ: ۲۸ ربیع الاولی ۱۳۳۶
نمبره: ۱۱۹۵

شماره سند: ۱۵۱

فرستنده: کارگزاری انزلی

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: مراجعت نظامیان روس از ایران

تاریخ: ۲۸ ربیع الاولی ۱۳۳۶

نمبره: ۱۱۹۵

مقام منبع وزارت جلیله امور خارجه

راپورتاً به عرض می‌رساند که همه روزه قشون روس با کشتی به طرف روسیه حمل
می‌شود مطابق راپورت نظمیه از ۱۳-۲۰ برج جاری تقریباً (۲۴۵۰) نفر سالدات و (۴۷۴۰) نفر
قزاق و (۴۱۰) دستگاه عرابه و دو چرخه و (۴۶) دستگاه توپ و قریب (۴۰۰) جعبه فشنگ توپ
و تفنگ و مقدار کلی اثاثیه و اسب و اسلحه حمل به روسیه گردیده است. محض اطلاع عرض
شد امضاء: منوچهر^۱

حاشیه:

- اداره روس

وزارت مالیه

اداره کل
دائرة امور خارجه
سنة ۱۳۳۶

بتاریخ ۲۵ جمادی الثانی ۱۳۳۶
ضمیمه

دو ذریعہ صید روزہ صبح

راجعہ مجبوسہ دہلی نظر دینا کے لئے روک دیا گیا ہے۔
رسیدہ ہے کہ سرکارش کو محض اس قدر رقم لگا کر
ڈرو ہو تو توجہ دقت منظر وارد دے۔
تعمیرات کے لئے

محمد علی صاحب
دو ذریعہ صید روزہ صبح

لکھنؤ دیکر

۱۳۳۶ سال کی

شماره سند: ۱۵۳

فرستنده: وزارت مالیه

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: سوء رفتار نظامیان روس در آستارا

تاریخ: ۲۵ جدی ۱۳۳۶ (۱ ربیع الثانی ۱۳۳۶)

نمره: ۳۳۴۵۳

وزارت جلیله امور خارجه

راجع به مصادمہ بین نظامیان روس و شہسوںہای اردبیل و مشکین راپرتی از اداره
گمرکات رسیدہ است کہ سوادش را محض استحضار خاطر محترم لفا ارسال می دارد و متمنی
است مدلول آنرا مورد توجہ و دقت مخصوص قرار دادہ برای جلوگیری از این تعدیات و جبران
خسارات تصمیمی اتخاذ فرماید. امضا از طرف وزیر. سجع مهر: وزارت مالیه ۱۳۳۶

حاشیہ:

- اداره روس

- به ژنرال قونسولگری تفلیس و سفارت روس مرقوم فرماید.

شماره سند: ۱۵۴

فرستنده: امین تذکره آستارا

گیرنده: کارگزاری اردبیل

موضوع: نزاع روسها با مسلمانان آستارا (سواد گزارش)

تاریخ: ۳ برج دلو ۱۳۳۶ (۸ ربیع الثانی ۱۳۳۶)

نمره: —

روسها در طرف آستارای ایران آرام هستند، ولی در آستارای روس خیلی طغیان و اذیت نسبت به مسلمانان می نمایند. دیروز که دوم برج دلو بود در آستارای روس سالدات یک نفر پودراتچی اردبیلی را جهت ادعای سابقی خود گرفته، کتک کاری و زخم دار نموده، مسلمانان شورش کرده به کومک [کمک] همان پودراتچی آمده بودند. بعد اتصالاً روسی و مسلمان به کمک همدیگر آمده بودند. روسها به مسلمانان زور آورده آنها فرار کرده، روسها الی محله قوم ایولر مسلمانان را تعاقب نموده و خواسته بودند که برخانهای [خانههای] مسلمانان هجوم آورند. از خانههای [خانههای] تفنگ انداخته بودند. روسها برگردانیده و جناب قونسول گویا دیروز جهت تحقیقات این مسئله طرف آستارای روس رفته بودند. محل امضا شهاب الکتاب!

حاشیه:

- سواد مطابق اصل است. امضاء

- توضیحاً عرض می کند محله (قوم ایولر) طرف لنکران است. امضا

وزارت امور خارجه

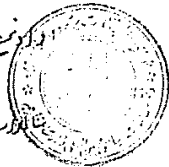
سازمان کارگزاری اردبیل

سواد رویداد استان آستارا

تاریخ: ۳ برج دلو ۱۳۳۶

نمره: —

روسها در طرف آستارا ایران آرام هستند ولی در آستارای روس خیلی طغیان و اذیت نسبت به مسلمانان می نمایند. دیروز که دوم برج دلو بود در آستارای روس سالدات یک نفر پودراتچی اردبیلی را جهت ادعای سابقی خود گرفته، کتک کاری و زخم دار نموده، مسلمانان شورش کرده به کومک [کمک] همان پودراتچی آمده بودند. بعد اتصالاً روسی و مسلمان به کمک همدیگر آمده بودند. روسها به مسلمانان زور آورده آنها فرار کرده، روسها الی محله قوم ایولر مسلمانان را تعاقب نموده و خواسته بودند که برخانهای [خانههای] مسلمانان هجوم آورند. از خانههای [خانههای] تفنگ انداخته بودند. روسها برگردانیده و جناب قونسول گویا دیروز جهت تحقیقات این مسئله طرف آستارای روس رفته بودند. محل امضا شهاب الکتاب!

امین تذکره
کارگزاری اردبیل
(مستقیم)

روسها در طرف آستارا ایران آرام هستند ولی در آستارای روس خیلی طغیان و اذیت نسبت به مسلمانان می نمایند. دیروز که دوم برج دلو بود در آستارای روس سالدات یک نفر پودراتچی اردبیلی را جهت ادعای سابقی خود گرفته، کتک کاری و زخم دار نموده، مسلمانان شورش کرده به کومک [کمک] همان پودراتچی آمده بودند. بعد اتصالاً روسی و مسلمان به کمک همدیگر آمده بودند. روسها به مسلمانان زور آورده آنها فرار کرده، روسها الی محله قوم ایولر مسلمانان را تعاقب نموده و خواسته بودند که برخانهای [خانههای] مسلمانان هجوم آورند. از خانههای [خانههای] تفنگ انداخته بودند. روسها برگردانیده و جناب قونسول گویا دیروز جهت تحقیقات این مسئله طرف آستارای روس رفته بودند. محل امضا شهاب الکتاب!

شهاب الکتاب

شماره سند: ۱۵۵

فرستنده: کارگزاری انزلی

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: ورود قاچاقچیان روس به ایران

تاریخ: ۸ ربیع الثانی ۱۳۳۶

نمره: ۱۲۳۷

مقام منبع وزارت جلیله امور خارجه

محض اطلاع به عرض می‌رساند در هر دفعه که کشتی پست از طرف روسیه وارد انزلی می‌شود علاوه بر مسافرینی که وارد انزلی می‌نماید عده [ای] سالدات هم همراه خود می‌آورد و این عده چندان زیاد نیست. مثلاً با کشتی پست دیروز پنجاه نفر و با پست هفته قبل هم پنجاه نفر سالدات وارد شد.

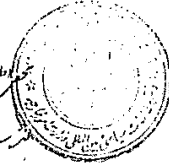
موافق تحقیقاتی که به عمل آمد معلوم شد که این عده مأموریت رسمی برای آمدن به ایران ندارند. بلکه لباس نظام را وسیله برای حمل قاچاق چه از ایران به روسیه و چه برعکس قرار داده‌اند. این است که همه روزه در بازار انزلی خرید فوق‌العاده می‌نمایند. مخصوصاً توتون و منسوجات را بیشتر خریدار می‌باشند. از آنجایی که حمل توتون به طور قاچاق به روسیه اسباب ضرر دولت روس است از طرف کمیته دیروز به این کارگزاری و نظمی پیغام فرستادند که قریب دویست و پنجاه نفر سالدات مقداری توتون و اشیای دیگر خریداری کرده و به طور قاچاق می‌خواستند به روسیه حمل نمایند. از آنها جلوگیری و امر شد که اشیای خریداری شده را به صاحبانش مسترد و پول خود را دریافت دارند. تجار هم نظر به اینکه پول معاملات خود را به مصرف رسانده و حاضر نداشتند، دکاکین خود را بسته و به رشت رفتند. این مسئله و پیش آمد سبب ازدحام مردم و سالدات‌ها در شهر شد به این واسطه فوراً این جانب و رئیس نظمی کمیته

ملی روس را ملاقات کرده و اظهار کردم که این ترتیب برخلاف قوانین جاریه است و نمی‌توان تجار و کسبه را ممانعت کرد که مال‌التجاره خود را بفروشند؛ بلکه تکلیف کمیته است که جلوگیری از این اشخاص نمایند تا دیگر برای خرید مال‌التجاره قاچاق به ایران مراجعت نکنند. این عقیده را پذیرفتند که از مراجعت این قبیل سربازها جلوگیری نمایند. امضاء: منوچهر^۱

حاشیه:

۱- اداره روس به سفارت روس نوشته شود. اقدامات نمایند از ورود این گونه دستجات جلوگیری شود.

کارگزاری اقر
شماره سند: ۱۳۳۶
تاریخ: ۲۸ ربیع الثانی ۱۳۳۶
مشیم

مقام منبع در استبداد جلیله امور خارجه

مقام اطلاع معروض است که در روز شنبه مورخه بیست و یکم اردیبهشت ماه در این کارگزاری در این باب
مقام استبداد است که همواره خود را در این کارگزاری زینت نموده است و در این باب همواره خود را در این کارگزاری
مقام استبداد است که همواره خود را در این کارگزاری زینت نموده است و در این باب همواره خود را در این کارگزاری
مقام استبداد است که همواره خود را در این کارگزاری زینت نموده است و در این باب همواره خود را در این کارگزاری
مقام استبداد است که همواره خود را در این کارگزاری زینت نموده است و در این باب همواره خود را در این کارگزاری
مقام استبداد است که همواره خود را در این کارگزاری زینت نموده است و در این باب همواره خود را در این کارگزاری
مقام استبداد است که همواره خود را در این کارگزاری زینت نموده است و در این باب همواره خود را در این کارگزاری
مقام استبداد است که همواره خود را در این کارگزاری زینت نموده است و در این باب همواره خود را در این کارگزاری

این کارگزاری
تاریخ: ۲۸ ربیع الثانی ۱۳۳۶
مشیم

شماره سند: ۱۵۶
فرستنده: کارگزاری اردبیل
گیرنده: وزارت امور خارجه
موضوع: اوضاع آستارا
تاریخ: ۱۳ ربیع الثانی ۱۳۳۶
نمره: ۱۳۷۷

مقام منبع وزارت جلیله امور خارجه دامت شوکت

راپورتی از امین تذکره آستارا به این کارگزاری رسیده سواد آن را محض استحضار خاطر
عاطر مبارک لفاً تقدیم داشت. امضاء: سجع مهر: کارگزاری اردبیل

حاشیه:

- محاسبات - آقای میرزا عبدالرحیم خان به اداره روس بدهند.
- ضبط شود.

وزارت امور خارجه

اداره کارگزاری اردبیل

۱۳ ربيع الاول ۱۳۶۲

۱۳۱۲۷

براد

مقام منبع در دربار سلطه بود فرجه دست نامه

رد پورته از ازمین تکره استار با بنیاد کوزی رسیده
 کلود آن رد کنف استار فخر عطر بک لفه لقدم است

صلاحتی

۴
 بنام سید احمد علی با درود بر او

شماره سند: ۱۵۷

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: ساعدالسلطنه

موضوع: مراجعت روسها از ایران و غارت انزلی

تاریخ: ۱۳ ربيع الاولی ۱۳۳۶

نمره: ۷۰۹۳/۳۷۱۳

به آقای حاج ساعدالسلطنه

از کارگزاری انزلی راپرتی راجع به حرکات سوء نظامیان روس در موقع عزیمت به روسیه رسیده است که سواد آنرا تلوأ ارسال داشت. لازم است مخصوصاً این قسم شرارتها و سوء رفتار نظامیان را در موقع خروج از خاک بی طرف ایران در نظر گرفته و مراتب را با ژنرال باراتف مذاکره و جلوگیری از این قسم حرکات را بخواهید تا زودتر اقداماتی نمایند که سوء اتفاقی رخ ندهد. امضاء: نصیرالدوله (اعتلاء الملک^۱)

حاشیه:

- ۶ ربيع الثانی

- سواد راپرت نمره ۱۱۸۷ کارگزاری انزلی فرستاده خواهد شد

وزارت امور خارجه اداره روس تاریخ ۱۳۳۶ ریح ۱۶	نمبره عمومی ۷۰۹۳ شماره خصوصی ۳۷۱۳ کارتون ۱۲۷ دوسیه ۳۴
--	--

شماره سند: ۱۵۸
فرستنده: وزارت امورخارجه
گیرنده: سفارت روس
موضوع: سوء رفتار نظامیان روس در آستارا
تاریخ: ۱۶ ربیع الثانی ۱۳۳۶
نمبره: ۲۴۱۵/۱۱۷۱

به سفارت روس

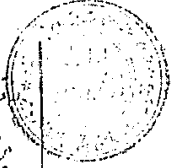
از قرار اطلاعات واصله نظامیان آن دولت بهیبه پس از خروج از شهر اردبیل و وقوع
مصادمه بین آنها و شاهسونها بنای تعرضات را گذارده، من جمله از یک قایقی که در گمرک آستارا
بوده، دوازده بسته کاغذ برداشته و بین خود تقسیم نموده‌اند و هرچه از طرف رئیس گمرک
اعتراضاتی شده است بلا نتیجه مانده، این اقدام نظامیان دولت بهیبه برخلاف اصول جاریه و
موجب اغتشاش دوایر گمرکی می‌گردد. لهذا محترماً خواهشمند است به صدور اوامر لازمه
مقرر فرمایند بسته کاغذهای مزبور را به اداره گمرکات محل مسترد داشته و از این قسم عملیات
آنها نیز در آتیه جلوگیری به عمل آمده و از نتیجه اقدامات وزارت امورخارجه را مستحضر
فرمایند. امضاء: نصیرالدوله^۱

۶ ریح ۱۳۳۶
رودبارت
فرستنده

بنا به حاج محمد علی
در روز ۱۶ ریح ۱۳۳۶ در آستارا
در وقت ۱۰ صبح در نزد
رئیس گمرک آستارا
بسته‌های مذکور
را برداشته و
بین خود تقسیم
نموده‌اند.
این عملیات
مخالف اصول
جاریه و موجب
اغتشاش است.
لذا خواهشمند
است به صدور
اوامر لازمه
مقرر فرمایند
بسته‌های
مزبور را به
اداره گمرکات
محل مسترد
داشته و از
این قسم
عملیات
آنها نیز در
آتیه
جلوگیری
به عمل
آمده و از
نتیجه
اقدامات
وزارت
امورخارجه
را مستحضر
فرمایند.

(عبدالواحد)

نوع مسوده: یادداشت دوسه: مسوده سبب: ... بالا تریس کند	وزارت امور خارجه اداره: روس تاریخ: ۱۳۳۶ سال اولی	نمبره عمومی: ۲۳۶۵ نمبره خصوصی: ۱۱۱ کارتن: ۱۷ دوسه: ۱۷
--	--	--

بسم الله الرحمن الرحیم
 وزارت امور خارجه
 اداره روس
 تاریخ: ۱۳۳۶ سال اولی
 شماره: ۲۳۶۵
 موضوع: سوء رفتار نظامیان روس در آستارا

بسیار روس

از نظر وزارت امور خارجه، اقدامات نظامیان روس در آستارا، که منجر به سوء رفتار و کشتن و زخمی کردن افراد بیگناه و غیر نظامیان گردیده است، در تضاد با اصول و قواعد حقوق بین الملل و قواعد حقوق بشری است. وزارت امور خارجه، در این باره، اقدامات لازم را در جهت پیگیری و رفع این سوء رفتارها، از طریق مراجع ذیصلاح، در پی خواهد بود. همچنین، وزارت امور خارجه، از کلیه مقامات ذیصلاح، تقاضای همکاری و مساعدت را نموده است.

این اقدامات، که منجر به کشته شدن و زخمی شدن افراد بیگناه و غیر نظامیان گردیده است، در تضاد با اصول و قواعد حقوق بین الملل و قواعد حقوق بشری است. وزارت امور خارجه، در این باره، اقدامات لازم را در جهت پیگیری و رفع این سوء رفتارها، از طریق مراجع ذیصلاح، در پی خواهد بود. همچنین، وزارت امور خارجه، از کلیه مقامات ذیصلاح، تقاضای همکاری و مساعدت را نموده است.

شماره سند: ۱۵۹
 فرستنده: وزارت امور خارجه
 گیرنده: قونسولگری تفلیس
 موضوع: سوء رفتار نظامیان روس در آستارا
 تاریخ: دوم جمادی الاولی ۱۳۳۶
 نمره: ۲۸۰۲/۴۰۲۴

به ژنرال قونسولگری تفلیس

از وزارت جلیله مالیه بر طبق راپرت اداره گمرکات می نویسند که نظامیان روس در موقع خروج از اردبیل تصادمی با شاهسونها نموده، ضمناً به هر جا رسیده اند بنای غارتگری را گذارده، من جمله از یک قایق که در گمرک آستارا بوده دوازده بسته کاغذ برداشته و بین خود تقسیم نموده اند و هر چه از طرف رئیس گمرک اعتراضاتی شده است بلا نتیجه مانده. لازم است آن ژنرال قونسولگری هر نوع اقداماتی که برای جلوگیری از این قسم حرکات نظامیان روس لازم است به عمل آورده نتیجه امر را نیز اطلاع دهند. امضاء: نصیرالدوله^۱

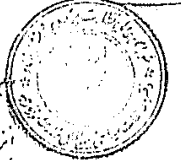
حاشیه:

-(اعتلاء الملک)

۱. بایگانی اسناد وزارت امور خارجه، سال ۱۳۳۶ ه. ق، کارتن ۲۷، دوسه ۲۷.

وزارت امور خارجه
شماره ۳۳۶
تاریخ و شهر ۱۳۳۶

مقام مخ وزارت جلالیه

بمقام مخ وزارت جلالیه
موضوع: ورود قوای ارتش سرخ به انزلی
تاریخ: ۱۸ جمادی الاولی ۱۳۳۶
نمره: ۱۴۲

۱۴۱ لک

شماره سند: ۱۶۱
فرستنده: وزارت امور خارجه
گیرنده: کارگزاری رشت
موضوع: ورود قوای ارتش سرخ به انزلی
تاریخ: ۱۸ جمادی الاولی ۱۳۳۶
نمره: ۱۴۲

رشت کارگزاری

خبر رسیده که دو یست نفر از گارد احمر وارد انزلی شده و پاره [ای] اقدامات کرده و اخیراً به رشت آمده‌اند و نسبت به قونسول روس خیال تعرض دارند و مصمم آمدن به تهران و اقداماتی می‌باشند. می‌دانید در این موقع که قشون روس ایران را تخلیه می‌کند دولت برای فعلیت دادن بی‌طرفی خود به تمام سرحدداران و مأمورین خود امر داده که از ورود دستجات مسلح و غیر مسلح جداً ممانعت کنند و ورود این عده مخالف منظور دولت و بی‌طرفی است. نظر به اوضاع حاضره روسیه و کشمکش بین دودسته، دولت همچو مصلحت دانسته که عجله هم نماینده بالشویکها را در دست داشته باشد و هم مأمورین قدیم را کماکان بپذیرد تا تکلیف قطعی روسیه معلوم شود و از طرف دیگر حفظ و امنیت جانی و مالی مأمورین خارجه در ایران از وظایف مسلمه دولت است و اگر بنا باشد این عده به طهران بیایند حتماً اقداماتی خواهند کرد که مشکلات بزرگ برای دولت تولید می‌شود و نتایج وخیم دارد و شاید منجر به هزاران مضار و مفاسد بشود. فوراً به هر نوع مقتضی می‌دانید با مقامات لازمه مذاکرات مؤثره نموده نظریات فوق را کاملاً تشریح و برای رجعت حضرات به روسیه اقدامات نمایید و قطعاً از عزمیت آنها به طرف تهران که متضمن مشکلات فوق‌العاده برای دولت است جلوگیری و از خیالات آنها آنچه استنباط کردید فوراً تلگراف کنید و همین‌طور سعی نمایید نسبت به قونسول روس حرکتی نکنند.

شماره سند: ۱۶۲

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: سفارت ایران در لاهه

موضوع: ورود قوای ارتش سرخ به انزلی

تاریخ: ۲۱ جمادی الاول ۱۳۳۶

نمره: ۱۴۶

لايه سفارت دولت عليه

به سفارت پترگراد عیناً مخایره کنید. مسیو براوین نماینده دولت بولشویک وارد شده، دولت ایران او را به طور Officieux شناخته روابط کاری با او برقرار داشت. این ایام مشارالیه می خواهد به قوه جبریه نمایندگی خود را به دولت ایران بقبولاند و برای این کار دویست نفر گارد احمر به رشت وارد نموده و چهل نفر هم به استرآباد آمده اند. در ضمن مذاکرات می گوید باز هم به رشت و مشهد و سایر نقاط خواهند آمد که قونسولهای روس را در ولایات و وزیر مختار و اجزای سفارتخانه را در تهران برداشته و مأموری بولشویک به جای آنها بگذارد. می دانید اقدام به چنین امری دولت ایران را به چه محظوراتی دچار می کند. اولاً دولت بولشویک هنوز به توسط هیچیک از دول بی طرف شناخته نشده است. ثانیاً اقدام به قوه قهریه از طرف یک دسته [ای] که هنوز رسمیت ندارد نسبت به نمایندگان رسمی که در امان دولت بی طرف ایران هستند دولت را مجبور به پاره [ای] اقدامات ضد خواهد نمود که نتیجه آن بس وخیم است و موجد و ممکن است انگلیسها به حمایت مأمورین سابق قشونی وارد نمایند و بعید نیست از قفقاز هم به حمایت آنها مجدداً قوه وارد نمایند. با وجود این محظورات فوراً با مقامات مربوطه مذاکره ورود دستجات مسلح بولشویکها را به خاک بی طرف ایران که مخالف حقوق است جداً پرتست نموده حکم اکید در رجعت دادن آنها و جلوگیری از اقدامات صادر

کنید. البته، در موقعی که دولت بولشویک از طرف دول بی طرف دیگر شناخته شود دولت ایران هم با کمال اشتیاق شناسایی آنها استقبال خواهد نمود. نتیجه را اطلاع دهید. نمره. رمز شود. اعتلاءالملک^۱.

حاشیه:

- سواد است.

- ضبطی است.

شماره سند: ۱۶۴

فرستنده: وزارت امورخارجه

گیرنده: کارگزاری استرآباد

موضوع: مداخلات قونسولگری روس در استرآباد

تاریخ: ۲۹ جمادی الاول ۱۳۳۶

نمره: ۸۴۳۰/۴۴۱۶

استرآباد به کارگزاری خارجه

در باب مخالفت قونسولگری روس دایر به برقراری اسم شب برای عابرین و مترددین که حکومت برای جلوگیری از عدم انتظام و استقرار امنیت در شهر این تدبیر را اتخاذ نموده است برطبق راپرت شما مورخه ۲۴ صفر نمره ۷۱۲ مراتب در ضمن یادداشت به سفارت روس اشعار و بر مداخلات بی رویه قونسولگری در امور داخلی اعتراض شده بود. اینک از سفارت مشارالیهها جواباً اشعار می دارند که چون در آن موقع به واسطه وجود نظامیان روس در آنجا ممکن بود و مسئله اسم شب مابین نظامیان و پلیسها سوء اتفاقی تولید نماید این بود که قونسولگری با این امر رضایت نمی داد. ولی چون حالیه نظامیان از آنجا رفته اند حکومت می تواند هر ترتیبی که برای حفظ امنیت و آسایش اهالی شهر لازم است به عمل آورند و ضمناً قونسولگری نیز دخالت خود را در امور داخلی جداً تکذیب می نماید. تفصیل به وزارت جلیله داخله اشعار و تقاضا کرده که مراتب را به حکومت استرآباد ابلاغ نمایند. شما هم با حکومت مذاکره کنید که هر طور برای محافظت انتظام و امنیت و آسایش اهالی بر شما مقتضی می دانند معمول دارند. امضاء: نصیرالدوله^۱. ۲۸ جمادی الاولی ۳۶ (اعتلاء الملک).

حاشیه:

- تلگرافاً در تاریخ ۱۸ ربیع الاول جواب داده شده است.

شماره سند: ۱۶۶

فرستنده: کارگزاری قزوین

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: ورود بالشویکها به ایران (سواد)

تاریخ: ۱۳ جمادی الثانيه ۱۳۳۶

نمره: ۹۷۱

از قزوین

سیصد بالشویک دیشب، وارد از عقب هم قوای جنگل می‌رسد. قوای انگلیس را در

همدان دوهزار می‌گویند. ۴ حمل، نمره ۸، اقتدار الملک

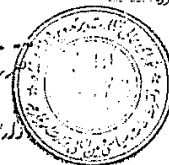
حاشیه:

- به موجب تحقیقات در همدان فقط یکصد نفر نظامی انگلیس هست.

- اداره تحریرات روس از مقام منبع حضرت وزارت پناهی کسب تکلیف نمایند.

- به عرض رساندم فرمودند این خبر تأیید شده، ضبطی است.

کارگزاری اتریش
نمره
تاریخ ۱۳ جمادی الثانيه ۱۳۳۶

مقام منبع در لوزان به این جهت
در پی سیصد نفر سرباز بالشویک تیرک که در لوزان کماندو
در لوزان متوجه شدند که در مسیر راه در سواد هم در آنجا
در تحت تصرف در لوزان در آنجا هم در آنجا
در دستگیر کرده در آنجا هم در آنجا
پارت برتیمو نیز در آنجا هم در آنجا
در آنجا هم در آنجا هم در آنجا
در آنجا هم در آنجا هم در آنجا
چند نفر قتل در آنجا هم در آنجا
در لوزان هم در آنجا هم در آنجا
فقط خطیر بر آنکه منبعش سواد

لوزان

۴۰۴

شماره سند: ۱۶۷

فرستنده: کارگزاری رشت

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: ورود بالشویکها به انزلی (تلگراف)

تاریخ: ۱۸ حمل ۱۳۳۶ (۲۴ جمادی الثانی ۱۳۳۶)

نمره: ۱۳۹

وزارت خارجه، در یادکوبه جنگ فی مابین بالشویک و مسلمین در جریان و تاکنون غلبه بالشویک، یک هزار و هفتصد نفر اتباع ایران بر حسب تصمیم قونسولگری آنجا شب یکشنبه ۲۵ وارد انزلی، فردا هم قریب هفت هزار نفر وارد خواهد شد. ۱۷ حمل، نمره ۱۳۹، فدوی مهدی فرخ

حاشیه:

- اداره تحریرات به وزارت داخله اطلاع دهید.

۴۰۳

وزارت امور خارجه

اداره دائره

مورخه ۱۳ خرداد ۱۳۳۶

نمره ۹۷۱

ضمیمه

رزروین

سید باقریک ریث وارد از عقب هم قرار پذیر میس
قرار پذیر را در میان کارزار بگوشه ۴ صدمت آتیه آتیه

بدره فخر
۱۳۳۶ خرداد ۱۳
نظارت

اداره امور خارجه
وزارت امور خارجه

مورخه ۱۳ خرداد ۱۳۳۶
نمره ۹۷۱

شماره سند: ۱۶۸

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: وزارت داخله

موضوع: ورود بالشویکها به انزلی

تاریخ: ۴ رجب ۱۳۳۶

نمره: ۴۰۰۴/۱۷۹۸

به وزارت داخله

از کارگزاری رشت تلگرافاً اطلاع می دهند که به واسطه منازعه مابین بالشویکها و مسلمین در بادکوبه یکپهزار و هفتصد نفر از اتباع ایران بر حسب تصمیم قونسولگری دولت علیه در بادکوبه شب یکشنبه ۲۵ جمادی الثانیه وارد انزلی شده، فردا هم قریب هفت هزار نفر دیگر وارد خواهند شد. مقتضی است از طرف آن وزارت جلیله احکام لازمه در تهیه وسایل آسایش آنها به حکومت گیلان صادر فرمایند.

امضاء: از طرف

(اعتلاءالملک^۱)

نمره ۱۶		نمره کتاب		اداره تاکراتی دولت علیه ایران		سنة ۱۳۳۶	
از	نمره قفس	عدد کلمات	تاریخ ارسال	تاریخ وصول	اسم برنده		
۱۱	نمره تاکراتی						

۱۷. ۵۵ ۶۳۴
 وزارت امور خارجه در بادکوبه
 در بادکوبه شب یکشنبه ۲۵ جمادی الثانیه وارد انزلی شده، فردا هم قریب هفت هزار نفر دیگر وارد خواهند شد. مقتضی است از طرف آن وزارت جلیله احکام لازمه در تهیه وسایل آسایش آنها به حکومت گیلان صادر فرمایند.

فردا شب یکشنبه ۲۵ جمادی الثانیه وارد انزلی شده، فردا هم قریب هفت هزار نفر دیگر وارد خواهند شد. مقتضی است از طرف آن وزارت جلیله احکام لازمه در تهیه وسایل آسایش آنها به حکومت گیلان صادر فرمایند.

شماره سند: ۱۷۰

فرستنده: کارگزاری کل آذربایجان

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: کشتار مسلمانان بادکوبه (سواد راپورت اردبیل)

تاریخ: ۹ رجب ۱۳۳۶

نمره: ۱۱۳۶

از اردبیل

راپورت تلگرافی که از امین تذکره آستارا به این کارگزاری رسیده عیناً درج می شود. خبر دهشتناک بادکوبه که راجع به قتل [قتل] چندین هزار نفر مسلمان بود بی اندازه باعث هیجان عمومی شده و قلوب عامه از ارامنه منزجر و یک عده که در آستارا بودند یک شخص نامعلوم دونفر آنها را با تیر مقتول، کمیته آستارا فوراً در صدد جلوگیری برآمده، ارامنه را جمع آوری نموده و در تحت مراقبت می باشند. ۲۰ ج ۲ [جمادی الثانی] نمره ۲، شهاب الکتاب. نمره ۷۹ غره رجب، مؤید حضوراً

حاشیه:

- اداره تحریرات روس کارگزار کشفاً برای ایرانیان ساکنین آستارای روس کسب دستورالعمل نموده است. به کارگزار تعلیمات بدهید که از ورود اجانب به خاک ایران از آن سرحد ممانعت به عمل آورده و در حفظ اتباع ایران به قونسول آستارای روس تأکیدات مؤثره نماید تا دستورالعمل ثانوی داده شود.
- خلاصه برای حضور نوشته شد.
- برای حضور

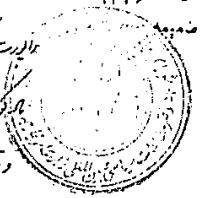

وزارت امور خارجه

اداره دائره

مورخه ۹ رجب ۱۳۳۶

نمره ۱۱۳۶

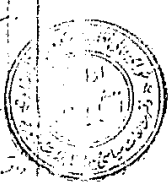
وزارت امور خارجه
اداره دائره
مورخه ۹ رجب ۱۳۳۶
نمره ۱۱۳۶

وزارت بخاره در امین تذکره آستارا با این کارگزاری رسیده عیناً درج می شود. خبر دهشتناک بادکوبه که راجع به قتل [قتل] چندین هزار نفر مسلمان بود بی اندازه باعث هیجان عمومی شده و قلوب عامه از ارامنه منزجر و یک عده که در آستارا بودند یک شخص نامعلوم دونفر آنها را با تیر مقتول، کمیته آستارا فوراً در صدد جلوگیری برآمده، ارامنه را جمع آوری نموده و در تحت مراقبت می باشند. ۲۰ ج ۲ [جمادی الثانی] نمره ۲، شهاب الکتاب. نمره ۷۹ غره رجب، مؤید حضوراً

غره رجب، مؤید حضوراً
اداره دائره
مورخه ۹ رجب ۱۳۳۶
نمره ۱۱۳۶

نوع سند: ...	وزارت امور خارجه	نمره سند: ۱۸۹
موضوع: ...	اداره: ...	نمره پندرس: ...
تاریخ: ...	تاریخ ثبت: ۱۳۳۶	کارتن: ...
تاریخ ویرس کند:		دوسه: ۵۱

وزارت امور خارجه
 تهران
 تاریخ: ...
 شماره سند: ...
 موضوع: ...
 تاریخ ثبت: ...
 تاریخ ویرس کند: ...

رئیس امور خارجه

شماره سند: ۱۷۱

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: کارگزاری رشت

موضوع: ورود بالشویکها به انزلی

تاریخ: ۲۰ رجب ۱۳۳۶

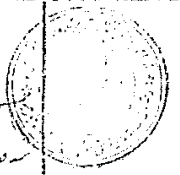
نمره: ۱۸۹

رشت کارگزاری خارجه

نمره ۲۰۷ واصل، اقدامات و مذاکرات لازمه شد. لازم است شما هم جداً مراقبت نموده
 نگذارید اشخاص مجهول الهویه و ارامنه وارد خاک ایران شوند و از تحریکات آنها حتی القوه
 جلوگیری کنید که پاره [ای] واقعات ناگوار در آن حدود رخ ندهد. نمره، رمز شود، اعتلاء الملک

نوع مسوده: صورت روز	وزارت امور خارجه	نمره عمومی
موضوع مسوده:	اداره امور	نمره خصوصی: ۱۹۹
صیغه:	تاریخ: ۲۰ رجب ۱۳۳۶	کارتن: ۶۶
پاک ویس کننده:		دوسیه: ۵۱

در پیس ...
 در پیس وزارت ...
 ...
 ...
 ...

شماره سند: ۱۷۲
 فرستنده: وزارت امور خارجه
 گیرنده: کارگزاری اردبیل
 موضوع: ورود اتباع روس به خاک ایران
 تاریخ: ۲۰ رجب ۱۳۳۶
 نمره: ۱۹۱

اردبیل کارگزاری خارجه

نمره ۷۹ واصل، به وزارت داخله شرح لازم نوشته شده است که تعلیمات بدهند
 سرحدات را مسدود داشته نگذارند اشخاص مجهول الهویه و شرور مخصوصاً ارامنه وارد خاک
 ایران شوند. شما هم مراقبت و جدیت نمایید که انقلابات روسیه به خاک ایران سرایت نکند.
 نتیجه را اطلاع دهید نمره ۱

حاشیه:

- رمز شود اعتلاء الملک

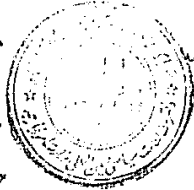

سفارت دولت قویشوکت روسیه

در ایران

مورخه ۲۲ رجب ۱۳۳۶

نمره

در قرار اطلاعات واصله این اوقات در بنادر بحر خزر مأمورین دولت علیه صاحب
 منصبان و اشخاصی که به ملاحظه اوضاع کنونی روسیه فقط محض حفظ جان خود به امید مهمان‌نوازی
 ایرانیان به خاک ایران مسافرت نموده پناهنده می‌شوند از ورود به ایران ممانعت نموده از آنها مطالبه
 تصدیقنامه قونسولهای دولت علیه مقیمین خاک روسیه را می‌نمایند. چون این اشخاص با نهایت عجله
 و شتاب فرار و خود را به بنادر ایران می‌رسانند، به طوری که خود جناب مستطاب اجل عالی هم تصدیق
 می‌فرمایند به هیچ وجه تحصیل تصدیقنامه از قونسولهای دولت علیه برای ایشان ممکن نیست و
 نمی‌توانند بدین مقصود نایل گردند. بنابراین، با کمال توقیر و احترام متعنی است مقرر فرمایند احکام
 لازمه صادر گردد که در بنادر ایران در بحر خزر از ورود آنها جلوگیری و ممانعت نمایند تا بتوانند خود را
 از مخاطرات [با] ورود در خاک ایران و مهمان‌نوازی ایرانیان آسوده و راحت گردند. بدیهی است از بذل
 این مکرمت قرین تشکر و امتنانم خواهید فرمود. در این موقع احترامات فایده را تجدید می‌نماید. امضا

Minorovsky

۱۳۳۶ رجب ۲۲
 وزارت امور خارجه
 اداره امور اتباع روس
 شماره ۱۳۳۶ رجب ۲۲

شماره سند: ۱۷۳

فرستنده: سفارت روسیه

گیرنده: وزارت امورخارجه

موضوع: ورود اتباع روس به خاک ایران

تاریخ: ۲۴ رجب ۱۳۳۶

نمره: —

فدایت شوم از قرار اطلاعات واصله این اوقات در بنادر بحر خزر مأمورین دولت علیه صاحب
 منصبان و اشخاصی که به ملاحظه اوضاع کنونی روسیه فقط محض حفظ جان خود به امید مهمان‌نوازی
 ایرانیان به خاک ایران مسافرت نموده پناهنده می‌شوند از ورود به ایران ممانعت نموده از آنها مطالبه
 تصدیقنامه قونسولهای دولت علیه مقیمین خاک روسیه را می‌نمایند. چون این اشخاص با نهایت عجله
 و شتاب فرار و خود را به بنادر ایران می‌رسانند، به طوری که خود جناب مستطاب اجل عالی هم تصدیق
 می‌فرمایند به هیچ وجه تحصیل تصدیقنامه از قونسولهای دولت علیه برای ایشان ممکن نیست و
 نمی‌توانند بدین مقصود نایل گردند. بنابراین، با کمال توقیر و احترام متعنی است مقرر فرمایند احکام
 لازمه صادر گردد که در بنادر ایران در بحر خزر از ورود آنها جلوگیری و ممانعت نمایند تا بتوانند خود را
 از مخاطرات [با] ورود در خاک ایران و مهمان‌نوازی ایرانیان آسوده و راحت گردند. بدیهی است از بذل
 این مکرمت قرین تشکر و امتنانم خواهید فرمود. در این موقع احترامات فایده را تجدید می‌نماید. امضا

حاشیه:

— اداره تحریرات روس آرامش اوضاع بادکوبه دیگر مجاللی به مهاجرت روسها نمی‌دهد.

شماره سند: ۱۷۴

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: قونسولگری بادکوبه

موضوع: سوء رفتار بالشویکها در بادکوبه و آستارا و لنکران

تاریخ: ۲۶ رجب ۱۳۳۶

نمره: ۹۶۳۲/۵۰۲۲

بادکوبه قونسولگری دولت علیه

از قرار تلگرافات متواتره اخیراً پس از آنکه بالشویکها به آستارا و لنکران وارد شده برای پیشرفت مقاصد خود با اهالی بنای منازعه را گذاردند، بدون ملاحظه از هویت و تابعیت اشخاص نسبت به ایرانیان آن حدود فجایع و مظالم فوق العاده وارد آوردند همه روزه از اهالی لنکران و آستارا و کارگزاری اردبیل و آگنت دولت علیه در لنکران تلگرافات شکایت آمیز از تعدیات بالشویکها نسبت به مسلمین عموماً و به ایرانیان خصوصاً می‌رسد. اقدامات دولت در جلوگیری از این فجایع و مظالم فقط راجع به انسداد سرحدات و حفظ و صیانت اتباع ایرانیست که به حدود ایران آمده‌اند و از دست مرگ و چپال [چپاول] خلاص شده‌اند از قرار معلوم در این مقدمه و اقدامات بالشویکها حقوق ایرانیها بی‌اندازه پایمال شده است. اغلب از ایرانیها از اموال و خانه و زندگانی خود صرف نظر نموده برای فرار از مرگ دست ایل و عیال خود را گرفته به صحاری و حدود ایران فرار و پناهنده شده و می‌شوند. این نوع تعدیات با نظریه آزادی خواهی و حفظ حقوق همجواری و احترام حقوق اهالی بی‌طرف شهرها منافات کلی دارد. وزارت خارجه در اینجا با نماینده بالشویکها مذاکره نموده و مشارالیه با نهایت تأسفی که اظهار داشته است شرحی به کمیته بالشویک بادکوبه نوشته که لفاً عین آن ارسال گردید. برآن قونسولگری لازم و واجب است که هرچه زودتر کاغذ مذکور را به موقع خود رسانیده با اقدامات جدی و مذاکرات

لازمه اوامر سریع در جلوگیری از رفتار سوء بالشویکها نسبت به اتباع ایران و مسلمین صادر نمایید و آنچه در قوه دارید برای این امر خیر و حفظ حقوق و نوامیس مسلمین در آستارا و لنکران و کلیه خاک قفقاز از قوه به فعل آورید و هرگاه لازم باشد مراتب را به تفلیس نیز اطلاع داده و نتیجه اقدامات و تعلیماتی که به آستارا و لنکران صادر می‌شود به وزارت خارجه زودتر راپرت دهید و آگنت لنکران و کارگزاری اردبیل را نیز از نتیجه مستحضر سازید.

امضاء: نصیرالدوله! ۲۵ رجب ۳۶

(اعتلاء الملک)

وزارت امور خارجه

کارگداری مهم خارجه انزلی و طوالش

موزخه ۱۰ تهران ۱۳۳۶

نمره ۲۵۵

مقام منیع وزارت جلیله امور خارجه
 به استحضار می‌رساند که در پی وقوع حادثه اخیر در بندر انزلی و طوالش که منجر به کشته شدن تعدادی از کشتی‌های ایرانی و خسارت‌های جدی گردید، این وزارتخانه در پی کشف حقیقت و احقاقیک است. در این خصوص، اقدامات لازم در جهت کشف حقیقت و احقاقیک در بندر انزلی و طوالش در حال انجام است. همچنین، اقدامات لازم در جهت احقاقیک و کشف حقیقت در سایر نقاط سرحدی قوچان را از خانه و آشیانه دور و متواری کرده است... (خود بنده هنگام مسافرت با جگیران جمعی دهاقین بردری را دیدم؛ با اطفال و زنهایشان در صحرا علف می‌خوردند و زبان و جرأت تظلم را نداشتند!) شاه محمد و بستگانش از سلطان شکست خورده به آخال فرار کردند و چون سلطان مذکور از قاچاقچیهای معروف این سرحداست و ترکمنهای اُبه عشق‌آباد هم بلااستثنا کونترباندیه و قطاع الطریق هستند. لهذا، با شاه محمدینها و جمعی سالداتهای گارد احمر همدست و مرتکب حمله و تجاوز به باجگیران شدند

بنده وقتی از واقعه مستحضر شدم که کمیته سالداتها تهیه و تدارک اعزام توپخانه و قشون را به سرحد دیده بود و جداً درصدد سرکوبی «اشرار سرکش باجگیران» افتاده، هیچان فوق‌العاده داشت. بدون اتلاف وقت مشغول به اقدامات شدم و به کمیته سالداتها رفته، شرحی

مقام منیع وزارت جلیله امور خارجه
 به استحضار می‌رساند که در پی وقوع حادثه اخیر در بندر انزلی و طوالش که منجر به کشته شدن تعدادی از کشتی‌های ایرانی و خسارت‌های جدی گردید، این وزارتخانه در پی کشف حقیقت و احقاقیک است. در این خصوص، اقدامات لازم در جهت کشف حقیقت و احقاقیک در بندر انزلی و طوالش در حال انجام است. همچنین، اقدامات لازم در جهت احقاقیک و کشف حقیقت در سایر نقاط سرحدی قوچان را از خانه و آشیانه دور و متواری کرده است... (خود بنده هنگام مسافرت با جگیران جمعی دهاقین بردری را دیدم؛ با اطفال و زنهایشان در صحرا علف می‌خوردند و زبان و جرأت تظلم را نداشتند!) شاه محمد و بستگانش از سلطان شکست خورده به آخال فرار کردند و چون سلطان مذکور از قاچاقچیهای معروف این سرحداست و ترکمنهای اُبه عشق‌آباد هم بلااستثنا کونترباندیه و قطاع الطریق هستند. لهذا، با شاه محمدینها و جمعی سالداتهای گارد احمر همدست و مرتکب حمله و تجاوز به باجگیران شدند

شماره سند: ۱۷۶

فرستنده: کارپرداز عشق‌آباد

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: تأمین امنیت اتباع ایران

تاریخ: ۲۲ جوزا (۲۰ شعبان) ۱۳۳۶

نمره: ۲۵۵

مقام منیع وزارت جلیله امور خارجه

یکی از وقایع مهم اخیر تجاوز گارد احمر عشق‌آباد به خاک ایران بود. سبب عمده این حادثه هم پلستیک دزدپرووری و غارتگری شجاع‌الدوله قوچانی است که از طرفی به شاه محمد باجگیرانی فرمان مباشرت داده است و از طرف دیگر سلطان نام‌کرد را مأمور آنجا کرده است! این سیاست کردی و بهانه دفع فاسد به افسد اسباب جنگ مابین شده، بیچاره رعایای باجگیران و برادر و سایر نقاط سرحدی قوچان را از خانه و آشیانه دور و متواری کرده است... (خود بنده هنگام مسافرت با جگیران جمعی دهاقین بردری را دیدم؛ با اطفال و زنهایشان در صحرا علف می‌خوردند و زبان و جرأت تظلم را نداشتند!) شاه محمد و بستگانش از سلطان شکست خورده به آخال فرار کردند و چون سلطان مذکور از قاچاقچیهای معروف این سرحداست و ترکمنهای اُبه عشق‌آباد هم بلااستثنا کونترباندیه و قطاع الطریق هستند. لهذا، با شاه محمدینها و جمعی سالداتهای گارد احمر همدست و مرتکب حمله و تجاوز به باجگیران شدند

بنده وقتی از واقعه مستحضر شدم که کمیته سالداتها تهیه و تدارک اعزام توپخانه و قشون را به سرحد دیده بود و جداً درصدد سرکوبی «اشرار سرکش باجگیران» افتاده، هیچان فوق‌العاده داشت. بدون اتلاف وقت مشغول به اقدامات شدم و به کمیته سالداتها رفته، شرحی

راجع به روابط کردهای باجگیران و تراکمه قره‌دماغ و عشق‌آباد اظهار نمودم و از وخامت نتایج اعزام قوای نظامی به خاک ایران حضرات رامطلع ساختم واعمال سالداتهای متجاوز را با دقت تنقید و تقبیح نمودم. برای اصلاح مسئله به اتفاق رئیس گمرکات باجگیران و سه نفر نماینده از طرف کمیته مرکزی عشق‌آباد به سرحد رفتیم و سلطان مباشر را با سایر رؤسای ادارات هراسان و آماده برای فرار دیدیم!

نتیجه اقدامات را تلگرافاً به وزارت جلیله و ایالت خراسان در موقع خود اطلاع داده‌ام و به تصدیق تمام مطلعین و تجار اگر آن جدیت و جان فشانی به موقع را ننموده بودم چیزی از چندین میلیون مال‌التجاره موجوده در باجگیران باقی نمی‌ماند و رشته این تجاوز بالشویکها سردرازی پیدا می‌کرد.

لغاً سه طغرا صورت پروتوکل و اولتیماتوم فونسلگری و صورت مجلس عذرخواهی و ترضیه هیئت کمیساریای آخال را تقدیم حضور مبارک می‌دارم.

متأسفانه وزارت جلیله داخله تا به حال خاتمه به این واقعه نداده، برعکس سلطان راه زن [راهن] را به لقب بیگی و رتبه نایب‌الحکومه ملقب فرموده‌اند. می‌گویند مبلغی هم انعام نقدی به مشارالیه مرحمت شده است! بنده تقاضای ترفیع رتبه برای خود نمی‌کنم همین قدر مستدعی هستم به عنوان تشویق و برای امیدواری جمعی هموطنان مظلوم اقدام فوری‌تری در اعاده امنیت این سرحد معظم بفرمایند و قوچان را از شرارت‌های چند نفر دزدهای زعفرانلو مستخلص و آسوده فرمایند. کارپردازی دولت علیه در کل ترکستان^۱. امضاء

حاشیه:

- اداره تحریرات روس تمجید فرماید. جواب بدهید اقداماتی که در اجرای وظایف مأموریت خود راجع به قضیه سرحد باجگیران نموده‌اند محل تمجید است. وزارت امور خارجه در همان

۱. بایگانی استاد وزارت امور خارجه، سال ۱۳۳۶ ه. ق، کارتن ۴۱، دوسیه ۳۹.

اوقات شرح مؤکدی دایر به فراهم آوردن و موجبات امنیت و انتظام آن سرحد و طرد و تبعید اشخاص که وجودشان را مخل آسایش و محرک فساد دانسته به وزارت داخله نوشت و به ایالت خراسان هم تعلیمات لازمه داده شد. البته از اقداماتی که ایالت خراسان در عزل و توقیف شجاع‌الدوله و دستگیری مفسدین نمود، اطلاع حاصل گردید. با این ترتیب وزارت امور خارجه امیدوار است که دیگر واقعه ناگواری در آن سرحد رخ نداده و اسباب آسایش اهالی کاملاً فراهم باشد!

۱. در مورد پاسخ این مراسله، رجوع شود به سند شماره ۱۹۶.

شماره سند: ۱۷۷

فرستنده: کارگزاری انزلی و طوالش

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: روسها در انزلی و تصاحب عمارت صدری

تاریخ: ۹ سرطان / ۲۰ رمضان ۱۳۳۶

نمره: ۲۸۴

مقام منبع وزارت جلیله امور خارجه

خاطر آن وزارت جلیله مستحضر است عمارت صدری که یکی از بهترین بناهای این جا و متعلق به دولت است تقریباً بیست سال قبل نمایندگان دولت روس عنفاً تصاحب کرده‌اند و به واسطه بی‌مبالاتی به درجه [ای] مخروبه شده بود که ویس قونسولگری در اداره لیانازف منزل کرده بود. فقط آرشیو قونسولگری در آنجا بود و در چهار ماه قبل در صدد این بودند جای دیگری برای قونسولگری تدارک نمایند. در همان ضمن برحسب تقاضای حکومت کمیته به ویس قونسولگری اخطار کرد که چون عمارت مذکور متعلق به دولت ایران است زود تخلیه نموده، تسلیم حکومت نمایند. ویس قونسول هم فوراً اطاعت نمود، ولی به سفارت تلگراف کرد بلدییه می‌خواهد مشارالیه را از آنجا خارج نماید. در صورتی که هیچ قسم اقدامی از طرف بلدییه نشد حکومت هم مبلغ هزار تومان از مالیه رشت گرفته آنجا را تعمیر کرد حالاً که از اینجا رفته‌اند ویس قونسولگری به کارگزاری می‌نویسد که برحسب دستور ژنرال قونسولگری رشت عمارت صدری ملک وزارت خارجه روس است باید تخلیه و تسلیم ویس قونسولگری شود. چاکر آنچه لازم بود در جواب ویس قونسولگری نوشته‌ام و در ضمن اظهار داشتم که در این خصوص باید به توسط سفارت به وزارت جلیله امور خارجه مراجعه شود. هرچه دستور داده شد به موقع اجرا خواهم گذاشت. مقصود از عرض این عریضه این است عمارت مذکور بیست هزار تومان قیمت

دارد و مقر حکومت است. اگر نباشد. نماینده‌های دولت روس مجدداً آنجا را به وسایل مختلفه تصرف کنند، بد در انتظار جلوه خواهد کرد. امضاء: منوچهر^۱

حاشیه:

- روس

- دولت ایران حق دارد وجه اجاره چندین ساله آنجا را مطالبه کرده و عمارت را هم تصرف نماید. با سفارت در این باب مذاکره کرده و زمینه را مساعد نموده به وزارت داخله بنویسد که به نایب‌الحکومه امر بدهند که آنجا را متصرف شود.

شماره سند: ۱۷۹

فرستنده: کارگزاری اردبیل

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: جنگ در آستارای روس

تاریخ: غره شوال ۱۳۳۶

نمره: ۴۵۳

مقام منبع وزارت جلیله امور خارجه دامت شوکته

در تعقیب راپورت مورخه ۲۷ شهر رمضان ۱۳۳۶ نمره ۴۳۴ راجع به جنگ بالشویکها

در آستارای روس، تلگرافی که از نیابت کارگزاری آستارا به تاریخ ۲۸ شهر مزبور به این کارگزاری

رسیده، سواد آنرا برای استحضار خاطر مبارک لفاً تقدیم داشت. امضا و سجع مهر.

حاشیه:

- روس

- ضبطی است.

وزارت امور خارجه

سواد کارگزاری اردبیل
موضوع: جنگ در آستارای روس
تاریخ: ۲۸ شوال ۱۳۳۶

نمره: ۷

مقام محترم خردان کلمه خطه کبریا که در محترم
 در امر در صبح در عهد با شما که با اینگونه از طرف آستارا آتیج در سر امر در عهد
 جمله بودند ترا نشسته سوختی می در زمانه با بر با هم چاره نفعات در نظر مراعت
 در جنگ و در این نیز عاقله در در با شما که فقط صد و پنج نفر با تپانه در آستارا
 با تپانه که هر چه است سوغات از حصار با شما که در هر است ولی احتمال در نفع
 قوه تا در نیز بارانها می بود. هر چه که در دست نوزاد ایران در هر کجای با شما
 در دست شما بودند در انصاف مسئول نداده در روز هم در دستون در آستارا
 ملاحظت و بقیه مذاکره مدیر فراد امر که در ۲۸ شوال ۱۳۳۶
 سردار سبط بن احمد

۲۸ شوال ۱۳۳۶

شماره سند: ۱۸۰

فرستنده: کارگزاری اردبیل

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: درگیری بلشویکها در آستارا

تاریخ: ۱۵ شوال ۱۳۳۶

نمره: ۵۵۱

مقام منبع وزارت جلیله امور خارجه دامت شوکته

یازدهم شهر جاری بالشویکها محلات معروف ملاریابا و سپیرباغ واقعه در آستارای روس را که چند خانوار آنها هم اتباع ایران و بی طرف بوده‌اند، غفلتاً محاصره و قریب بیست خانه را آتش زده، بعد طرفین بنای زد و خورد را گذاشته و تا نصف شب جنگ دوام داشته است. ساکنین قرای آستارای روس عموماً به خاک ایران پناهنده شده‌اند. بالشویکها منتظر ورود دو طیاره ائروپلان و توپ گلوله کارزار هستند که مجدداً اقدام به عملیات نمایند. امضاء سجع مهر: کارگزاری مهام خارجه اردبیل و آستارا.

حاشیه:

- روس

- ضبطی است

وزارت امور خارجه

کارگزاری اردبیل

مورخه: ۱۵ شوال ۱۳۳۶

نمره: ۴۵۳

ضمیمه

مقام منبع وزارت جلیله امور خارجه در آستارا

در تعقیب راپورت مورخه ۲۷ مرداد ۱۳۳۶

بموجب بالشویک در آستارا در دست خرد آنی و در نهایت کارگزار

سایر ۲۸ مرداد در آستارا در دست خرد آنی و در نهایت کارگزار

مبارک لقا تقدیم دست

مهر

وزارت امور خارجه

معاونت همکاری اردبیل

شماره ۱۵ مورخه ۱۵ خرداد ۱۳۳۶

۵۵۱

مقام شیخ وزارت صلیب امر در روسیه

بازدم شهر تبریز بشوید امجدت معروف مدربا، و سپه پانچ واقعه
 دستار روس را در چند نفر از آنها هم اتباع ایران و طرف بهر آن
 محاصر و قریب است خانه را آتش زده بعد طرفین با زخم خوردند
 و نصف شب جنگ هم در است است ساکنین قرار است در رود
 بنابر ایران پناهنده شده اند بشوید امجدت و رود هم به اردلان
 و توب گلوله کارزار شده مجدداً اقدام به حملات نمایند

لاک

شماره سند: ۱۸۱

فرستنده: وزارت امور خارجه

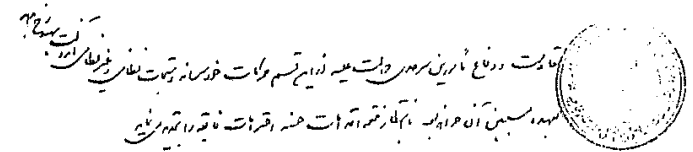
گیرنده: سفارت روس

موضوع: سوء رفتار بلشویکهای روسی با اهالی مشهدسر

تاریخ: ۲۲ شوال ۱۳۳۶

نمره: ۱۵۶۷۴/۲۳۶۲

جناب جلالت‌آب فخامت و مناعت انتساب دوستان استظهار مشفق مکرم مهربانا
 دوستدار با کمال توقیر خاطر محترم آن جناب را مستحضر می‌دارد که از قرار اطلاعات
 واصله از مشهدسر در تاریخ بیستم شهر رمضان، اورم اف صاحب منصب نظامی روس با یک
 کشتی که دارای یکصد و بیست نفر بالشویک و دو نفر تاجر و دو توب بوده به آنجا وارد شده و از
 حکومت جداً مطالبه خرید و حمل دوهزار خروار جو می‌نمایند. اهالی از بیم قحط و غلای سنه
 ماضیه و سختی کنونی آذوقه و به علاوه به واسطه نداشتن جو از قبول تقاضای آنها استنکاف
 می‌نمایند و مأمورین محلی نیز به ملاحظه سختی امر آذوقه و قدغن عمومی دولتی در عدم
 حمل جنس به خارج با این قصد خودسرانه بالشویکها و صاحب منصب مذکور مخالفت
 می‌کنند. اورم اف مومی‌الیه اولتیماتوم می‌دهد که هرگاه جو داده نشود به قوه جبرییه از حکومت
 و کارگزاری مأخوذ خواهد داشت و پس از این مقدمه حاکم و رئیس نظمیه را به کشتی برده در
 آنجا توقیف می‌کنند و تلگرافخانه مشهد سر را نیز سانسور نموده و جبراً تقاضای خود را
 می‌خواهند به موقع اجرا بگذارند و بالاخره مقدار گزافی جو جبراً گرفته و به کشتی حمل
 می‌نمایند. رئیس تلگرافخانه فراراً به بارفروش آمده و در اهالی هیجان عظیمی از حدوث این
 واقعه و تجدید نظایر آن در آتیه برپا گردیده است. صاحب منصب مذکور به این اندازه هم قناعت
 ننموده و از قرار معلوم اقدامات خود را شدت داده، اهالی مشهد سر را آزار و اذیت و ستواری

شماره سند: ۱۸۲

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: سفارت روسیه

موضوع: عمارت صدری در انزلی و تصاحب آن بوسیله روسها

تاریخ: ۲۳ شوال ۱۳۳۶

نمره: —

یادداشت

خاطر محترم اولیای آن سفارت سنیه را مستحضر می‌دارد که عمارت صدری انزلی که یکی از بناهای دولتی آنجاست، قریب بیست سال بود که من غیر حق عتفاً نمایندگان دولت بهیه تصرف کرده و در این مدت مأمورین دولت علیه هرچه به مقام مطالبه مال الاجاره و یا تخلیه آنجا برآمده‌اند موفق نگردیده و فقط برای حفظ مناسبات و احترام مقام ویس قونسولگری دولت بهیه از پاره [ای] اقدامات خودداری می‌نمودند. در این مدت به واسطه بی‌مبالاتی و عدم مواظبت ساکنین، آن عمارت مذکور به درجه [ای] مخروبه و از حیث انتفاع افتاده بود که ویس قونسولگری دولت بهیه اخیراً آنجا را قابل سکونت ندانسته در اداره لیانازوف منزل نموده و فقط آرشیو ویس قونسولگری را در آنجا باقی گذاشته و در صدد بودند محل دیگری تهیه نمایند که آنجا را تخلیه کنند و تقریباً در چهار ماه قبل نظر به این ملاحظه و تقاضای اداره بلدی ویس قونسولگری روس عمارت صدری را تخلیه نموده، به محل دیگر نقل مکان نمود.

حکومت انزلی نیز پس از تخلیه عمارت مذکور مبلغ یک هزار تومان از مالیه دولت اعتبار گرفته و آنجا را تعمیر و قابل سکونت نموده، اکنون از ویس قونسولگری انزلی به کارگزاری آنجا می‌نویسند که برحسب دستور قونسولگری رشت عمارت صدری متعلق به دولت روس بوده، باید آنجا را تخلیه و تسلیم ویس قونسولگری نمایند. اگرچه عدم صحت اظهار